

Výjezdní workshop z obchodního práva

Úsvit nové obchodněprávní judikatury?

13. – 15. dubna 2018

**k vrácení originálu záruční listiny jako sjednanému důvodu zániku
práv z bankovní záruky**

Martin Navrátil

3. ročník PF UK

Resumé

V práci rozebírám bankovní záruku - institut pocházející z anglo-amerických končin, hojně využívaný zejména v mezinárodním obchodu jako výhodný způsob zajištění pohledávky. Zaměřuji se na interpretaci způsobu ukončení bankovní záruky rozebíranou Nejvyšším soudem v rozhodnutí sp. zn. 29 Cdo 2171/2014, podávám vlastní názor na problematiku a polemizuji s názory advokátů k tomuto rozhodnutí. V příspěvku se vyjadřuji také k možné aplikaci uvedeného rozhodnutí po rekodifikaci a v neposlední řadě také k usnesení Nejvyššího soudu, zveřejněném pod sp. zn. 29 Cdo 1395/2017, zohledňujícím závěry rozebíraného rozhodnutí a kriticky hodnotím soudem v usnesení přijaté závěry.

1. Úvod a cíl práce

V následujících odstavcích analyzuji rozhodnutí Nejvyššího soudu řešící situaci, kdy se oprávněný z bankovní záruky musel domáhat plnění z bankovní záruky u soudu, jelikož mu plnění ze záruky bylo odepřeno z důvodu, že oprávněný z bankovní záruky bance vedle výzvy k plnění a dalších listin odeslal také originál záruční listiny. Vrácení originálu záruční listiny bance bylo ovšem sjednaným důvodem k zániku bankovní záruky.

Cílem práce je seznámit účastníky výjezdního workshopu z obchodního práva s problematikou řešenou v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 30. března 2016, spisová značka 29 Cdo 2171/2014, blíže rozebrat okolnosti, které vedly soud k zamítnutí dovolání a poskytnout vlastní kritický pohled k rozhodnutí Nejvyššího soudu.

2. Právní názor soudu

K zániku bankovní záruky nedojde (jen) tím, že se záruční listina (její originál) dostane do dispoziční sféry banky, bez ohledu na skutkové okolnosti, za nichž k tomu došlo, nýbrž pouze tehdy, stalo-li se tak vskutku v důsledku projevu vůle oprávněného z bankovní záruky záruční listinu vrátit.

3. Skutkové okolnosti

UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s. („**Banka**“) převzala bankovní zárukou za zálohu vůči společnosti v procesu založení Oiltanking Terneuzen New Tank Storage Company B. V. i. o., za kterou z důvodu absence statusu právnické osoby jednala společnost Oiltanking Terneuzen B.V. („**Oprávněná**“), záruku za závazek společnosti OKZ Holding, a.s. („**Dlužník**“) ze smlouvy o dílo ze dne 10. února 2011 k zaplacení zálohy ve výši 5 999 750 EUR, a to bez zkoumání souvisejícího právního vztahu a bez námitek. Banka se zavázala k vyplacení předmětné sumy neprodleně poté, co oprávněná prohlásí, že dlužník nesplnil své závazky k dodávce ze smlouvy o dílo ze dne 10. února 2011.

Po výzvě oprávněné banky závazek z důvodu nesouladu výzvy s podmínkami dle znění záruky nesplnila. Oprávněný proto opětovně vyzval banku k plnění, doložil listiny prokazující jeho nárok a navíc „pro informaci“ odeslal bance také originál záruční listiny. Banka následně odmítla plnění z důvodu zániku záruky dohodnutým způsobem – vrácením originálu záruční listiny. Oprávněný po tomto odmítnutí odeslal ještě několik dalších výzev, přičemž ty už byly kompletně v souladu se zněním záruky.

Vzhledem k pasivitě banky k plnění v souladu se smluvenou povinností se oprávněný žalobou proti bance domáhal zaplacení částky 5 053 151,- EUR s 7,75 % úrokem z prodlení od 9. ledna 2012 do zaplacení.

3.1. Relevantní ustanovení

§ 266, § 313 a následující Obchodního zákoníku, § 36 Občanského zákoníku 1964

3.2. Relevantní ustanovení v kontextu po rekodifikaci

§ 548, § 556, § 2029 a následující Občanského zákoníku

4. Odůvodnění

Nejvyšší soud ve stručném, ač výstižném odůvodnění nejprve připomněl závěry Nejvyššího soudu pojednávající o bankovní záruce, konkrétně samostatnou povahu bankovní záruky a také povahu plnění bez námitek a na první výzvu, není-li ujednáno odlišně. Tímto již dříve připustil podmíněčnou povahu bankovní záruky¹. Bankovní záruka může skutečně zaniknout vrácením originálu záruční listiny do dispozice banky, pokud si banka tuto podmínku v záruční listině vyhradí.

Bankovní záruka podle Nejvyššího soudu vzniká prohlášením - jednostranným právním úkonem banky adresovaným oprávněnému (věřiteli). Záruční listina obsahuje práva a povinnosti, která tvoří obsah bankovní záruky. Obsah bankovní záruky nemůže být po doručení jednostranně měněn či rušen. Není tedy možné, aby ať už banka či oprávněný z bankovní záruky jednostranně měnili obsah bankovní záruky.

Nejvyšší soud se zabýval otázkou, zda vrácením originálu záruční listiny žalované práva a povinnosti z bankovní záruky skutečně zanikla.

Hned na začátku odmítl Nejvyšší soud tezi navrhovatelky (banka), že vrácením záruční listiny byla naplněna rozvazovací podmínka předpokládaná v záruční listině, a tím i ukončena bankovní záruka. Podle Nejvyššího soudu není stanovení způsobu ukončení podmínkou ve smyslu ustanovení § 36 Občanského zákoníku 1964 (dnes ustanovení § 548 Občanského zákoníku), ale právním úkonem. Je-li prohlášení banky (poskytnutí záruční listiny věřiteli) jednostranným adresovaným právním úkonem, je vrácení záruční listiny třeba vykládat stejně. Z toho důvodu je zapotřebí aplikovat na jednání oprávněného (rozuměj vrácení záruční listiny) kromě obecné úpravy institutu bankovní záruky také úpravu výkladových pravidel obsažených v ustanovení § 35 Občanského zákoníku z roku 1964, § 266 Obchodního zákoníku (dnes ustanovení § 566 Občanského zákoníku) a zásady pro výklad právních úkonů (dnes právního jednání) shrnutých v judikatuře Nejvyššího soudu² a Ústavního soudu³.

¹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. března 2009, sp. zn. 29 Cdo 2387/2007, publikováno ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek 1-2/2010, R 18/2010 civ.

² Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. března 2000, sp. zn. 20 Cdo 2018/98, publikováno ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek 5/2001, R 35/2001 civ.

V projednávané věci oprávněný nejprve odeslal bance výzvu k plnění a ještě před odpovědí banky také kurýrní službou „pro informaci“ originál záruční listiny včetně dalších listin a vysvětlení popisujícího výši požadované částky. Nejvyšší soud takový projev vůle bez dalšího nepovažuje za „vrácení“ originálu záruční listiny.

Způsob zániku bankovní záruky vrácením originálu záruční listiny je podle Nejvyššího soudu nezbytné vykládat v kontextu výkladových ustanovení jako projev vůle vedoucí k zániku bankovní záruky, terminologií Nejvyššího soudu projev vůle „nepožadovat“ plnění ze záruční listiny. Jednání oprávněného nenaplnuje projev vůle předvídaný záruční listinou, a proto nevedlo k zániku bankovní záruky.

5. Podrobnější nahlédnutí do kontextu

Nejvyšší soud se v rozebíraném rozsudku potýkal s institutem, jehož kořeny se na českou právní půdu dostaly až v květináčích zaoceánských lodí z půdy angloamerické. Tento institut, jehož využívání „*se jeví jako víceméně bezproblémové*“⁴, se v českých končinách nejen uchytil, ba se dokonce stal hojně užívaným. Důvodem jsou zejména náklady, které jsou oproti běžnému úvěru z důvodu absence potřeby poskytnutí finančních prostředků znatelně nižší⁵ a také výhodnost pro účastníky. Věřitel získává s bankovní zárukou garanci vrácení peněz od respektované instituce a zvyšuje dobytost své pohledávky. Banka za zálohu získanou od dlužníka na základě příkazní smlouvy musí poskytnout záruční listinu, není ovšem povinna deponovat peníze a ve většině případů nemusí peněžitou částku poskytnout. Dlužník oproti tomu získává „volnou ruku“ – nemusí se omezovat v nakládání se svým majetkem, jako je tomu například u zástavního a zadržovacího práva. Mimo to utvrdí věřitele ve své spolehlivosti, což může vést k pokračující spolupráci. Důkazem o funkčnosti bankovní záruky a spokojenosti s institutem bankovní záruky může být také samotná úprava bankovní záruky, která nebyla v základních rysech za posledních 50 let významně měněna.

Bankovní záruku nalezneme už v ustanovení § 665 zákoníku mezinárodního obchodu, ve kterém zákonodárce v 11 ustanoveních striktně a přesně popisuje uplatnění institutu bankovní záruky v závazkových vztazích. Obchodní zákoník tuto úpravu zúžil a do definičního ustanovení zakomponoval způsob vzniku bankovní záruky – prohlášení banky adresované věřiteli. Nový občanský zákoník posléze v ustanovení § 2029 úpravu rozšířil o další subjekty, které mohou bankovní záruku poskytnout.

³ Nález Ústavního soudu ze dne 14. dubna 2005, sp. zn. I. ÚS 625/03, publikovaný ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu 37/2005, 84/2005 U Sn.

⁴ Faldyna in FALDYNA, František, Jan HUŠEK a Tomáš POHL. Zajištění a zánik obchodních závazků. 2., rozš. vyd. Praha: ASPI, 2007. Právní rukověť (ASPI). ISBN isbn978-80-7357-154-2, str. 103.

⁵ Podobně Pelikánová in PELIKÁNOVÁ, Irena a Ivan KOBLIHA. Komentář k obchodnímu zákoníku. Praha: Linde Praha, 1998. ISBN 8072011200., str. 239 „... poskytnutí bankovní záruky je operací, jež je považována v bankovní praxi za formu poskytnutí úvěru, avšak je podstatně levnější než běžný úvěr, protože banka nemusí reálně uvolnit peněžní prostředky“.

V posuzovaném případě Nejvyšší soud musel vyřešit problém, zda doručení originálu záruční listiny bance zanikla bankovní záruka. Jako zásadní shledávám dvě otázky, a to a) zda povinnost banky plnit oprávněnému trvala i ke dni 16. února 2012 [nezávisle na posouzení podle ad b)] a b) zda je zánik bankovní záruky vázán na vůli strany bankovní záruky.

Máme-li zjistit, zdali povinnost banky plnit oprávněnému trvala i v den doručení výzvy splňující podmínky záruční listiny (16. února 2012), musíme vyhodnotit, zdali by bankovní záruka k tomuto dni trvala i v případě, že by oprávněný z bankovní záruky listinu bance nevrátil. Pro odpověď nemusíme v posuzovaném případě chodit daleko, jelikož vystačí, že banka v řízení před soudem prvního stupně ani před odvolacím soudem neuplatnila námitku, že by byl závazek dlužníka vůči oprávněnému (věřiteli) splněn (např. dohodnutá subsidiarita), či že by uplynula doba, na kterou byla záruka poskytnuta. Naopak banka povinnost plnit v případě obdržení výzvy implicitně uznala v dopisu ze dne 12. ledna 2012, ve kterém jako důvod odmítnutí plnění uvedla pouze absenci smluvených náležitostí.

Dalším nezbytným krokem je analýza sjednaného způsobu zániku záruční listiny, tedy vrácení záruční listiny oprávněným do dispozice banky. Nejvyšší soud vyšel z ustanovení upravujících bankovní záruku a právní jednání a vyloučil aplikaci ustanovení o rozvazovací podmínce. Lze přitom jen souhlasit se závěrem, že je-li vznik bankovní záruky (prohlášení banky adresované věřiteli, po doručení záruční listiny) právním úkonem, je stejným způsobem nutné vykládat i zánik bankovní záruky (navrácení záruční listiny do dispozice banky).

Z výše uvedeného dovozují existenci dvou prvků, které musí být naplněny k ukončení bankovní záruky vrácením originálu záruční listiny, a to 1) adresovaný úkon a 2) volní složku ukončit bankovní záruku. V posuzovaném případě došlo ke splnění prvního prvku, tedy k adresovanému jednání oprávněného bance. Obsah adresovaného úkonu byl ovšem odlišný. Nevyjadřoval vůli ukončit bankovní záruku (typickou pro situace vyprázdnění bankovní záruky, např. při zaplacení dluhu), ale jasně a srozumitelně vyjadřoval vůli oprávněného získat požadované plnění.

Pro podporu svých argumentů Nejvyšší soud v rozsudku vyjmenovává způsoby, podle kterých by zánik bankovní záruky pouhým navrácením záruční listiny do dispozice banky vedl k nepřijatelným situacím (protiprávní jednání, náleží záruční listiny).

Dva advokáti advokátní kanceláře DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář s podpurným argumentem nesouhlasí – problém spatřují v interpretaci „vrácení“ listiny, kdy bychom měli odlišovat situace jmenované Nejvyšším soudem (protiprávní jednání, náleží) a situace, kdy je sám oprávněný tím, kdo záruční listinu „vrátí“ bance⁶. Zkoumání úmyslu

⁶ JUDr. Aleš Hradil a Mgr. David Urbanec. DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář. K zániku bankovní záruky vrácením záruční listiny [26. srpna 2016]. Dostupné z <https://www.epravo.cz/top/clanky/k-zaniku-bankovni-zaruky-vracenim-zarucni-listiny-102790.html>

(„pohnutek“) oprávněného je podle názoru advokátů přítěží, kterou Nejvyšší soud bez důvodu přenechává na bedrech bank a zasahuje tak do právní jistoty stran bankovní záruky⁷.

V článku vyjádřené názory nesdílím. V první řadě je nutné si uvědomit, že judikatura jako faktický (nikoli formální) pramen práva, na rozdíl od právních předpisů a jiných normativních zdrojů, nepůsobí všeobecně. Vždy je nezbytné posuzovat případ za podmínek pojících se jen a pouze k danému případu – až nastane-li znovu obdobná situace, budou nižší soudy názorem Nejvyššího soudu vázány, a poskytovatelé bankovní záruky „relativizováním právních důsledků“ ohroženi. V rozebíraném případě zvolil Nejvyšší soud dané řešení, jelikož z právních úkonů oprávněného bez možných pochyb vyplývá úmysl získat vytoužené plnění, nikoli úmysl ukončit záruku. Není ale možné judikát přijmout jako precedent aplikovatelný na jakýkoli případ vrácení záruční listiny a aplikovat přitom závěr vydedukovaný v článku. Jako klíč k řešení nastíněného problému bohatě postačí konformní výklad názorů soudců v rozsudku zmíněných, deklarující ověření souladu přisuzovaného úkonu s jeho obsahem.

Zkoumání písemně vyjádřených pohnutek přitom není v obchodněprávních vztazích ničím neobvyklým. Osoby s právní osobností, které dobrovolně vstupují do závazkových vztahů, se nemohou vymlouvat na to, že je nemístné po nich požadovat, aby zjistili co jejich obchodní partner, klient, společník svým jednáním požadují a co je obsahem jimi projevené vůle. Zastávám názor, že tato „zátěž“ k obchodněprávním vztahům patří. Zkoumání pohnutky oprávněného z bankovní záruky je v praxi navíc usnadněno tím, že vrácení záruční listiny je snad bez výjimky doprovázeno přípisem či jiným vysvětlením obsahujícím zamýšlený právní úkon. Pokud z přípisu vyplývá právní úkon nesouladný s úkonem vedoucím k ukončení bankovní záruky, musí být obsah úkonu respektován, a naopak, pokud nastane situace, ve které bude vysvětlení tohoto úkonu oprávněného absentovat, bude absence vysvětlení připsána k tíži oprávněného a navrácení listiny povede k ukončení bankovní záruky.

Vzhledem k účelu ustanovení o výkladu prvních úkonů se podle mého názoru neuplatní ani argument péči řádného hospodáře. Navíc je nutné mít na vědomí, že postup oprávněného bez péče řádného hospodáře v sobě neimplikuje nárok banky jednat bez péče odborné, eventuálně bez péče a opatrnosti rozumného člověka (skutková domněnka).

Závěr přijatý Nejvyšším soudem naplňuje podle mého názoru očekávání a správně dovozuje, že bankovní záruka trvá v daném případě i po doručení originálu záruční listiny bance. Opačný závěr by nutně vedl k aplikaci nepřiměřeného formalismu, k obcházení účelu ustanovení o výkladu právních úkonů a také ke zneužití práva.

Domnívám se, že se závěry v rozhodnutí uplatní nejen v kontextu zániku bankovní záruky vrácením záruční listiny, ale obecně při veškerých jednáních souvisejících s institutem

⁷ Tamtéž „podle našeho názoru není přijatelné relativizovat právní důsledky vrácení záruční listiny, oslabovat stav právní jistoty (tím spíše v právní oblasti vyznačující se vysokou mírou odbornosti a v právním styku mezi profesionály) a de facto stanovit bankám povinnost zkoumat pohnutky protistrany, která nejedná s péčí řádného hospodáře a svojí vlastní neopatrností a svým vlastním jednáním činí kroky vedoucí k zániku bankovní záruky.“

bankovní záruky – a to ve všech případech, kdy je vzájemné porozumění a vzájemná komunikace klíčem k fungování závazkového vztahu.

6. Aplikace závěrů z analyzovaného rozhodnutí po rekodifikaci

Nejvyšší soud rozhodl v analyzované věci v období přelomu kodifikací – tedy v období, kdy Obchodní zákoník a „starý“ Občanský zákoník zamávali na zdar účinnosti a uvolnili místo mladé krvi v podobě Nového Občanského zákoníku, Zákona o obchodních korporacích a dalších. Otázka, která každého z nás v této souvislosti napadne je, zdali se závěry rozhodnutím vyplazené budou aplikovat i po rekodifikaci, popřípadě do jaké míry.

Úprava bankovní záruky se v kontextu rekodifikace „moc nezměnila“ – myslím si, že použití uvozovek je zde na místě. Prvně je vhodné podotknout drobnost, a to že se úprava bankovní záruky přesunula z Obchodního zákoníku do zákoníku Občanského, v té době ještě „Nového“, což s sebou přineslo i potřebu aplikace obecných zásad, se kterými občanský zákoník pracuje. Druhým bodem je pak obsah pojmu záruky – kdy bankovní záruka zůstala zachována (§ 2029 věta druhá Občanského zákoníku), stala se ovšem součástí úpravy institutu širšího, a to Finanční záruky (§ 2029 Občanského zákoníku). Zde tedy vyvstává otázka, jak to bude s aplikací rozebíraného rozhodnutí v kontextu se zárukou finanční? Bude použitelná na celý institut? Zůstane zachována pouze pro institut bankovní záruky?

Jsem přesvědčen, že se závěry z analyzovaného rozhodnutí uplatní, a to nejen pro záruku bankovní, ale i záruku finanční. Úprava kontextu záruky zůstává totiž i po rekodifikaci zachována – principy fungování bankovní záruky zůstávají rovněž nedotčeny – totéž se vztahuje i na záruku finanční. Koneckonců, změna institutu bankovní záruky nebyla pro poměrně úspěšné fungování v návrhu rekodifikace ani navržena⁸.

7. Reflexe v judikatuře – kontroverzní formalismus?

31. května 2017 odmítl Nejvyšší soud usnesením sp. zn. 29 Cdo 1395/2017 dovolání oprávněně (VÚB Leasing, a.s.) z bankovní záruky, která požadovala plnění ze dvou záručních listin vystavených bankou (UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s.) za platby, které oprávněná poskytla dlužníkovi.

Banka se zavázala poskytnout záruku a na základě výzvy oprávněně poskytnout této oprávněně plnění, a to bez zkoumání souvisejícího právního vztahu a bez jakýchkoli námitek týkajících se tohoto právního vztahu. Jedinou podmínkou stanovenou v záručních listinách bylo, že záruka banky bude oprávněně vyplacena v případě, že oprávněná tyto platby

⁸Důvodová zpráva k Novému Občanskému zákoníku, str. 469, konsolidovaná verze, dostupná z <http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf> „V návrhu úpravy finanční záruky osnova vychází z platné úpravy bankovní záruky obchodního zákoníku. Pojem „finanční záruka“ se navrhuje zakotvit nikoli z důvodu změny věcného obsahu institutu, ale vzhledem k tomu, že dle návrhu občanského zákoníku výstavcem takové záruky může být nejen banka.“

dlužníkovi poskytne na účet banky poskytující bankovní záruku, a že tyto platby (kupní cena) poskytnuté oprávněnou dlužníkovi budou označeny číslem předmětné bankovní záruky.

Oprávněná kupní cenu na účet banky skutečně složila, neuvedla u nich ovšem číslo (čísla) bankovní záruky. Když se následně dostal dlužník do konkursu, požadovala oprávněná po bance plnění. Toho se ovšem nedočkala, a to s odvoláním na absenci označení plateb. Nejvyšší soud v tomto případě (mimo jiné s odvoláním na výše rozebíraný případ) přitakal argumentaci odvolacího soudu, který rozhodl, že oprávněná nenaplnila podmínky záruční listiny a nemá na plnění nárok.

Porovná-li toto usnesení a rozebírané rozhodnutí, tak místo Nejvyšším soudem proklamované reflexe shledávám spíše značný rozpor, kdy v případě rozhodnutí sp. zn. 29 Cdo 2171/2014 Nejvyšší soud odmítl aplikovat pouhý jazykový výklad k termínu „vrácení“ a pomocí výkladových zásad a výkladových ustanovení se dopracoval k účelu daného právního úkonu, kterým bylo dozajista urychlení vyplacení peněžních prostředků na základě bankovní záruky – a vedle toho usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 1395/2017, ve kterém dal soud naopak přednost formalitě v podobě označení platby přijaté na účet klienta, nehledě na bezrozporný záměr oprávněné zaplatit kupní cenu a vstoupit do vzájemného vztahu s bankou a dlužníkem.

Je pravdou, že podle ustanovení § 313 a § 316 Obchodního zákoníku (a také podle výše uvedeného výkladu) si banka mohla stanovit podmínky, za kterých bude oprávněnému z bankovní záruky plnit. Myslím si ale, že z podstaty věci musí jít o podmínky dodatečně splnitelné. Typickým příkladem může být absence plnění dlužníka v momentě, kdy plnit měl – pokud dlužník nesplní ve smlouvě předpokládanou povinnost splnit dluh, obrátí se věřitel na banku. Obvyklou podmínkou je také doložení listin prokazujících nesplnění podmínek smlouvy mezi dlužníkem a věřitelem⁹, či například doložení faktur prokazujících částku, kterou měl dlužník věřiteli plnit¹⁰. Důležité je, že nepředložení těchto dokumentů „*spolu s písemnou výzvou či ihned po ní nemá za následek zánik záruky, ale pouze neúčinnost jejího plnění*“¹¹.

Absenci označení platby poskytnuté v souladu se smlouvou ovšem jako podmínku pro vyplacení záruky nemohu přijmout. Hlavní problém shledávám v rozporu podmínky se samotným institutem bankovní záruky, kdy v případě, že bylo neoznačené plnění takto poskytnuto, nelze již podmínky bankovní záruky žádným způsobem naplnit. Dostaneme se tedy do situace, kdy banka, i přes dlužníkem poskytnutou zálohu na základě příkazní

⁹ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 30. března 2016, sp. zn. 29 Cdo 2171/2014, publikováno ve sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek 7/2017, R 92/2017.

¹⁰ Usnesení Nejvyššího ze dne 27. dubna 2011, sp. zn. soudu 23 Cdo 3042/2009.

¹¹ Payne-Koubová in GIESE, Ernst Friedrich J. *Zajištění závazků v České republice*. 2. přeprac. a dopl. vyd. Praha: C.H. Beck, 2003. Právo a hospodářství (C.H. Beck). ISBN isbn80-7179-658-1., str. 253.

smlouvy¹² takříkajíc „vypluje“ ze své povinnosti plnit, aniž by poskytla věřiteli možnost poskytnutí plateb skutečně prokázat (poskytnutí faktur o zaplacení je jednoduchým a běžným způsobem prokázání platby), čímž eliminuje povinnost z příkazní smlouvy. Ještě absurdnějším je fakt, že jediným způsobem, jak může věřitel v této situaci záruku aktivovat, je zaplatit dlužníkovi (který se zde už nachází v konkursu) kupní cenu opětovně s přiloženým popisem. Je také třeba upozornit, že bankovní záruka může vzniknout i dodatečně, tedy i v době, kdy už věřitel dlužníkovi plnění poskytl.

Obávám se, že názor potvrzený Nejvyšším soudem v usnesení směřující k bezvýhradnému upřednostnění textu záruční listiny není, zejména v kontextu nové právní úpravy, dlouhodobě udržitelný.

Vzhledem k jedinečnosti zde zmíněného usnesení v podobě jediné dohledatelné citace touto prací rozebíraného rozsudku zůstává reflexe na prací rozebíraný rozsudek otevřenou knihou – domnívám se nicméně, že poselství analyzovaného rozsudku nezbytnost sporů vedoucích k reflexi vylučuje per se a že bude respektováno jako výkladový pramen i po rekonstrukci.

8. Závěr

Analyzované rozhodnutí Nejvyššího soudu obsahuje nejen názor soudců, ale zejména přání a pokyn, abychom posuzovali právní úkony podle jejich skutečného obsahu. Své uplatnění přitom toto rozhodnutí nenachází jen v okruhu ukončení bankovní záruky vrácením originálu záruční listiny, ale působí obecně a uplatní se při posuzování veškerých úkonů (jednání), které s bankovní zárukou souvisí. Závěry uplatněné Nejvyššími soudci budou bezpochyby oporou i pro výklad ustanovení o finanční záruce a poselství Nejvyššího soudu tak bude žít dál v srdcích právníků a jimi sepsaných komentářů pojednávajících o institutu bankovní záruky.

9. Prameny

Odborná literatura:

- ❖ FALDYNA, František, Jan HUŠEK a Tomáš POHL. Zajištění a zánik obchodních závazků. 2., rozš. vyd. Praha: ASPI, 2007. Právní rukověť (ASPI). ISBN isbn978-80-7357-154-2
- ❖ GIESE, Ernst Friedrich J. *Zajištění závazků v České republice*. 2. přeprac. a dopl. vyd. Praha: C.H. Beck, 2003. Právo a hospodářství (C.H. Beck). ISBN isbn80-7179-658-1
- ❖ PELIKÁNOVÁ, Irena a Ivan KOBLIHA. Komentář k obchodnímu zákoníku. Praha: Linde Praha, 1998. ISBN 8072011200

¹² Pelikánová in PELIKÁNOVÁ, Irena a Ivan KOBLIHA. Komentář k obchodnímu zákoníku. Praha: Linde Praha, 1998. ISBN 8072011200., str. 241: „Na rozdíl od obecného ručení má z hlediska bankovní záruky rozhodující význam, jak bylo řečeno, i smlouva uzavřená mezi dlužníkem a jeho bankou, která je smlouvou příkazní.“

Normativní právní akty:

- ❖ Zákon číslo 40/1963 Sb., Občanský zákoník
- ❖ Zákon číslo 89/2012 Sb., Občanský zákoník
- ❖ Zákon číslo 513/1991 Sb., Obchodní zákoník
- ❖ Zákon číslo 101/1963 Sb., Zákoník mezinárodního obchodu

Judikatura:

- ❖ Nález Ústavního soudu ze dne 14. dubna 2005, sp. zn. I. ÚS 625/03, publikovaný ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu 37/2005, 84/2005 U Sn.
- ❖ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. března 2009, sp. zn. 29 Cdo 2387/2007, publikováno ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek 1-2/2010, R 18/2010 civ
- ❖ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. března 2000, sp. zn. 20 Cdo 2018/98, publikováno ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek 5/2001, R 35/2001 civ.
- ❖ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 30. března 2016, sp. zn. 29 Cdo 2171/2014, publikováno ve sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek 7/2017, R 92/2017.
- ❖ Usnesení Nejvyššího ze dne 27. dubna 2011, sp. zn. soudu 23 Cdo 3042/2009.

Internetové zdroje:

- ❖ <http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf>
- ❖ <https://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=101&r=1963>
- ❖ <https://www.epravo.cz/top/clanky/k-zaniku-bankovni-zaruky-vracenim-zarucni-listiny-102790.html>